

454 De Regia Protect. vi oppress. appell.

sol. 2. verb. pro hoc fallit. lib. 1. Decius in l. 1. col. 3. vers. secundo quodam. C. de bon. pos. si secundum tab. Auton. Nicel. intrat uia d. concord. glos. concord. l. a. n. 3. Oz. sc. dec. Ped. m. 25. n. 1. Menoch. de adipiscen. rem. 4. a. n. 803. ubi probat, hoc casu etiam exceptionem dominij, atque ita impedit possessorum. Et ultra supradictos hanc nostram doctrinam, & limitationem probant Cardin. in e. cum ad sedem, a. fin. ubi Abb. n. 39. Petr. Grass. nu. 125. de restitutione spo. i. Capic. decif. 3. +. num. 5. Stephan. Aufer. in addit. a. de istom. ut. Capell. Tholof. n. 3. Rebuff. ad ll. Gal. i. tract. de liter. execus. art. 9. glos. 5. nu. 10. cum seqq. & art. 10. gl. 1. n. 8. Maran. de ora judic. 6. p. tit. de app. n. 13. 9. Duen. regul. 5. o. n. fin. Mar. filia in d. unica. n. 2. & 7. de quo etiam lat. Ch. Christopher. e. Paz. tr. de te nut. c. 12. a. n. 3. cum seqq. lat. etiam prosequitur hanc 117 doctrinam, & limitationem post Casarem Contar. & Alios Scac. de app. q. 17. limit. 6. m. mb. 8. p. r. torum. ubi ejus varia redditum exempla omnino videnda, & Paz etiam modis citato loco.

118 Sed pro coronide hujus capituli illud annexere libet, valde utile circa illa remedia possessorum summariorum, quorum ad principium meminimus ex officio, judicis iudicium, juxta l. aquissimum, ff. de iust. usque sunt preparatoria ad possessorum ordinaria, quaeque (ut diximus) durant solum usquequo lata se sententia in ipso possessorio ordinario, ut scribit Neviz 119 consil. 30. n. 7. Beneint. conc. 79. n. 4. tanquam preparatorum, ex l. liberis & ult. ff. de liberali causa: & revocatur nunc in dubium quid si lata sententia super possessorio ordinario contra eum, pro quo in summarissimo fuit pronunciatum, & interlocutum; fuerit appellatum, aut supplicatum, an ei adhuc proderit ea interlocutio, & an adhuc durare dicetur appellatione, aut supplicatione pendente a possessorio ordinario; in quo respondeo, quod cum hujusmodi interlocutoria dumtaxat durat, usquequo lata sit diffinitiva in possessorio ordinario, Doctoribus citatus, non obstante appellatione pariter exequi debet (ut hactenus dictum est) sequitur ut illa prior interlocutoria finem tunc habeat, quando diffinitiva effectum fortuit, ut optimè & eleganter consideravit Menoch. de restitu. pos. rem. ult. num. 50. & 60. & sic exequenda erit sententia diffinitiva lata in ordinario possessorio, nec interlocutorio impedimento esse debet, nec potest privilegium diffinitiva huic auferre.

220 Et obiter adverte, quod (sicut superius dictum est) possesso datur heredi instituto, vigore l. fin. C. de editio divi Andr. non obstante appellatione favore testatoris, multo magis deneganda est ipsa appellatio à sententia seu pronuntiatione de aperiendo testamentum, ut probat text. in l. fin. ff. de app. recip. & in l. quisquis. 6. & ibi B. Bal. Salic. & Paul. de C. st. quorum, app. non recip. quoniam legem Gratianus posuit in c. ult. ver. si quis etiam ausus fuerit 2. q. 6. Innoc. in c. Pastoral. n. 3. ver. ad hoc ita de off. deleg. Archidiac. in d. c. fin. 16. 2. q. 6. Specul. lit. de app. 5. in quibus. n. 10. ver. 8. l. b. 2. Maran. in Specul. p. 6. act. 1. prine. in verbo & quandoque appellatus limit. 19. n. 22. fol. 505. Rebus. tract. & app. glos. unit. art. 9. n. 10. tom. 3. Menoch. tract. de adipis. pos. rem. 4. n. 7. fol. 2. 23. Et eft ratio, quia apertura testamenti celeritatem requirit, ex d. 1. fin.

121 Et iterum à decreto sive iudicis mandato executivo relaxatio de evanquando, v. l. (ut dicitur) de tractado appellationi ei def. tri, quia caret suspensivo, tenet citandi DD. eo quod sit causa summaria & privilegiata celeritatem desiderans. Gramaticus dec. 58. n. 15. & seqq. Cas. Contard. in l. unica. n. 4. C. si de mom. pos. Alex. in l. 1. n. 52. ubi ll. n. 45. ver. quarto a. de ff. solito matri & post eum in Contard. q. 20. n. 2. v. r. se. contrarium & n. 3. & Bald. in eadem l. unica. n. 1. ex. Scac. de a. p. q. 17. limit. 6. mem. 2. n. 6. & idem lib. 1. causa. civ. lib. 1. causa. & crim. c. a. n. 53. cum seqq. latius Marchela tr. de

com. 1. p. c. 20. per totum in secunda impressio. fol. 217. qui n. 2. advertit quod licet aliqui ex iis DD. loquantur de fabro prope domum scholaris seu Doctoris malleante, tamen ipse cum Gramatico idem firmat in inquilino, & conductore, de quo latius per eum erit videndum ibi.

CAPUT XIII.

A sententia lata à judge, ut bono viro arbitrante, vel arbitrio juris, vel in iis, quae judicavitis arbitrio regulato, vel etiam libero, relinquuntur seu etiam conscientiae, potestati, ejusque mero officio; appellatio interposita non deferens vim an faciat; ubi etiam quid ab actibus, & sententiis

SUMMARIUM.

- 1 Reductionis sententia lata à judge, ut bono viro appellationi non esse deferendum qui teneant.
- 2 Sententia reductionis licet admitat appellationem, an nihilominus ea pendente sit exequenda.
- 3 Reductionis sententiam admittit appellationem suspensivam, eui cum Baldi subscripti erant.
- 4 Covarruvias perplexus & varius redditur, in resolutione hujus articuli.
- 5 Baldi distinctio referitur.
- 6 Reductionis judge confirmante arbitramentum non licet appellari, securus ab eo illud infirmante, qui tenuerint, recensentur.
- 7 Appellationem esse licitam à judge adito per viam reductionis, ut bono viro, ut magis communis & aequali opinio reficitur.
- 8 Que procedit sive ipsi judge, moderetur, sive confirmet, vel infirmet arbitramentum, ibid.
- 9 Reductionis sententia an admittat appellationem jure Regio, remissive.
- 10 Landi executo non est facienda pendente reductione ad judicem ut bonum virum, ut veterior opinio resolvitur, quoniam sicut in hoc articulo.
- 11 Jure Regio haec opinio innovata est.
- 12 Landi executo sit, si sit inter partes conventum. Vel sit ab aliquo statuto sic inductum, ibid. Et de aliis limitationibus, remissive.
- 13 Reductio arbitramentum si petatur post illius arbitramentum executionem, il am non revocat, nec impedit.
- 14 Ab arbitroribus & coram arbitramentum non licet regulariter appellare, sed reductio peti ad arbitrium boni viri.
- 15 Reductio ad arbitrium boni viri intra decem dies debet peti jure regio.
- 16 Reductio an etiam jure comuni debet peti intra decem dies.
- 17 Reductio coram quo judge sit petenda, & de variis opinionibus, remissive.
- 18 Reductio coram quo judge sit petenda, & de variis opinionibus, remissive.
- 19 Reductio debet peti intra decem dies etiam jure canonico.
- 20 Arbitri sententia an sit exequenda non obstante appellatione, & seqq.
- 21 Arbitri sententia quando omologatur tacite vel expressa.
- 22 Ab actu quem quis approbavit, non potest appellari.
- 23 Appellaris quando ab arbitri sententia, qui pro matre videndi.
- 24 Arbitri sententia etiam pacto modo facta compromissione jure canonico recipit appellationem, & de ratione.

Ab

Pars III Cap. XIII.

455

- 25 Ab arbitris juris electis scilicet, super recusatione, aut competencia inter judges Eccles. appell. an licet.
- 26 Arbitri juris habent jurisdictionem a lege, & coram illis coguntur partes litigare, sicut coram judge.
- 27 Arbitri juris habent à lege jurisdictionis teriam speciem equiparata delegata.
- Arbitris juris licet appellare, quemadmodum & ab aliis judicibus, ibid.
- 28 A judge habente arbitrium à lege, homine seu statuto appellari licet, qui tenant.
- 29 A judge cuius arbitrio aliquid committitur sive in civilibus, sive in criminalibus, qui teneant.
- 30 Judge in arbitrariis argui non potest, quia tunc Deum judicem rei hujus cognitorem habet.
- 31 A judge cuius arbitrio aliquid reliquitur, non licet appellari in parvis & levibus, securus in gravibus, in quibus enormiter Iesus est.
- 32 In arbitrariis super re magna quemadmodum enormiter Iesus judicetur.
- 33 A judge habente liberum arbitrium, seu absoluiri à lege, seu statuto, vel homine, non licet appellari.
- 34 Liberum arbitrium ex quibus verbis, & clausulis darum judici intelligatur, remissive.
- 35 Clausule & verba, quibus arbitrium regulam sex boni viri, judge datum sit remissive.
- 36 A judge cuius conscientia aliquid terminandum, seu faciendum comittitur appell. emissa non defertur.
- 37 Conscientia ubi sit onerata judge sive jure, sive forma commissionis prescripti, appellatio nec suspendit, nec impedit executionem.
- 38 A judge cuius conscientia aliquid committitur, appell. est prohibita quod suspensum effectum duntaxat.
- 39 Conscientia solus Deus superior est, & ideo ad alium ut inferiorem appellari non debet.
- 40 & 47 Conscientia judge ubi non est onerata simpliciter, sed aliquid simul sit appositum respiciens justitiam, appellatio non est prohibita.
- 41 Appellaris non potest ab aliquo, cuius conscientia aliquid declarandum committitur, quando declaratione juramento firmavit, quod procedit non in judicio.
- 42 Dicto alicuius ubi sit standum ex quacumque dispositione, intelligitur jurato, non aliter.
- 43 Dicto alicuius promittens stare, intelligitur jurato, non aliter.
- 44 Citare non debet aliquem judge, cuius conscientia aiquid judicandum est commissum.
- 45 De materia quando aliquid conscientia alicuius committitur, remissive.
- 46 & 47 Conscientia cui aliquid terminandum committitur, debet esse cum judicio discretionis.
- 48 Potestat judge quando aliquid relinquitur, id non subjicitur judicis necessitatibus.
- 49 A judge cuius facultati & potestati aliquid facendum relinquitur non licet appellari.
- 50 Judge si ex statuto potest aliquem carceratum sub fiduciis relaxare, si non fecerit, non appellatur, Declara ut ibi.
- 51 A judge facultatem dispensandi habente, & id negante, non licet appellare.
- 52 Delegans meram habet facultatem revocandi jurisdictionem delegatam.
- 53 Appellatio non admittitur ab avocatione jurisdictionis facta per delegatum superiorum.
- 54 Quod procedit sive avocatio sit sine causa, aut cum ea, aut cum levi, quia non licet appellari.
- 55 A judge denegante id quod facere potest ex suo mero officio appellari non valit.
- 56 A judicio non sufflente de facto cum potest, nec ludit, nec licet appellare.
- 57 Officio judicis mercenario quod potest exercere motu proprio, quando aliquid committitur, ab illud negante non appellatur.
- 58 Secus de officio judicis nobili, quod deseruit actioni propria & de utrinque exemplis.
- 59 Appellaris non potest à judge suum officium non interponente, quando pars interponendam non petat.
- 60 Procuratorem inhabile si judge non repellat, licet possit ex officio non licet appell. per parte id non potenter.
- 61 Ab iniusta denegatione officii implorati licet appell.
- 62 A judge negante id cujus facultati relinquitur, non appellatur secus quando concedit, se ex eo pars lodiatur, quia tunc appellatur.
- 63 Judge cujus facultati & voluntati aliquid committitur sicut cogi non potest per superiorum, ita nec appellatur ab illo.
- 64 A judge faciente quod facere, precise cogi & compelli poterit, non appellatur.
- 65 A judge obtemperante literas requisitorias, & permittente executionem, cum illis obtemperare teneatur, non appellatur.
- 66 A judge nolente adimplere justas requisitorias, cum possit per superiorum compellis, potest appellari.
- 67 Ab ordinario recusante sine causa institutio presentatum, vel confirmare electum, appellari licet, vel etiam superiorum adire per viam recursus.
- 68 Ab ordinario negante licentiam justam Reclatori, vel alteri beneficiario, licita est appellatio.
- 69 A judicis tarditate in ministrando justitiam, vel illam negante licet appellare.
- 70 Tarditas & negligensia judge in ministrando justitiam arguitur ex tria monitione.
- 71 Judge negligens, a quo appellatum est non potest revocando gravamen reassumere juris dicti.
- 72 Ob negligentiam & tarditatem judge superior adire potest per viam querela.
- 73 Concil. Trid. fess. 24. de r. f. s. m. c. 20. explanatur in illis verbis, nisi Episcopos, prius requisito, coequo negligente procedat, &c.
- 74 Error dicenti appellari non posse ab aetibus & sententiis negativis damnatur, & eorum falsa fundamenta.
- 75 Attentatum non adest, ergo non adest violentio recursus, non est bonum argumentum.
- 76 Delatio negata iusta appellations sufficit ad rectum regium postulandum, cum sit pars & principium violencia, ex qua animi deliberatio ad illam infra rendam detegitur.
- 77 Ab actis & sententiis negativis sive definitivis, sive interlocutoriis appellationi deferendum, si sit legitima, ubi plura exempla recensentur.
- 78 Appellationi ab actu negativo si judge deferre non teneretur, licite possit anteriora procedere, cum retinent jurisdictionem.
- 79 Appellaris ubi non licet, judge licet potest ad ulteriora procedere appellatione non obstante.
- 80 Argumentum validum est, appellatio non suspendit, ergo judge procedens non attentat. Sicut è concessu, ibidem.
- 81 Judge deferens appell. minimè deferendo, adicat a se omnē jurisdictionē, & ultra valide nequit procedere.
- 82 Sententia negativa trahit secum executionem a jure, nec judge cum jus hoc illi privilegium attribuat, quando legitima stat appellatio.
- 83 Sententia etiam secum executionem trahentis effectum suspendit appellatio legitima.
- 84 Judge non defens appellations legitime virtute regis decreti, aut alias in proxima est causa attentandi, & vim inferendi.
- 85 Judge se à denegante admittendam meam probationem vel instrumenta non admittetur appell. virtute decreti Regis, poterit ad sententiam diffinitivam procedere.
- 86 Ab actis & sententiis negativis appellat. legitime, si vim adesse declaratur, & porcius videatur auxilium violentiis praestare.
- 87 Redduntur exempla, & supra.

88 Grava

88 Gravamen in actis & sententiis negativis fortius est, at magis qualificatum est gravamen exequum, in quibus ratio appellandi poterior vigeat, quam in ceteris.

89 Regius Senatus in cognitione per viam violentia ab actibus negavit, solum inquirit, an appellatio de jure sit legitima, quo si talis reperitur, vim fieri decernit in dubio.

SATIS est apud juris utriusque doctores controversum, in oppositisque itum sententias, quibus antecps (ne dicant) difficillima redditur vera ejus resolutionis: an a judice definita causam reductionis, ut bono viro, appellatio non deferens violentiam faciat, & hoc casu appellacionem licitam non esse probat, & defendit Bard. in l. n. 18. ff. de leg. 2. Ianoc. in c. presenti de rescript. Abb. in c. quinta vallis n. 40. Joan. Andr. in addit. ad Specul. tit. de appell. §. in quibus versic. quid si convenire litera B. Salicet, in clem. in omnibus C. de appell. & in l. cum antea q. penult. C. de arbit. & in l. Societatem, & arbit. ff. pro societate q. 20. Capol. consilia civil. 16. Fulg. consil. 111. & consil. 113. Lanfr. in tract. de arbit. quest. 12. Socin. jun. consil. 15. col. 2. lib. 1. Salicet. inter consil. Card. consil. 140. Bologni. ad Ananian. consil. 31. dicens ab hinc opinione nec in judicando, nec in consulendo esse recendendum Panorm. consil. 3. 8. lib. 1. Rom. in rubr. ff. de arb. n. 8. & Paul. Castr. consil. 12. n. 8. lib. 1. & hanc Bartoli doctrinam, & opinionem veram esse dicit Ferrari. in forma libelli ad formam compromissi. nec reductionis n. 9. alios plures Doctores qui hanc sententiam, & Bar. opinionem sequuntur, refert Additio. ad Specul. ubi proxime, & magis communem dicit Covarr. late diputans lib. variar. 1. 1. n. 5. vers. tandem. & quod ab ista sententia super reductione possit appellatio interponi, ut de magis communis Parisi. consil. 55. tamen hac appellatione, & secunda reductione pendente posse fieri executioni sententiae reductionis, tradit Boërius dec. 1. 8. 4. col. 1. sub. n. 26. vers. quod intelligo. idem etiam affirmavit ante eum philippus Franc. c. Dilectio sub. n. 39. in fi. de appell. sequitur Lancel. Robert. per Fran. & Boërium de atten. 2. p. 19. à n. 28.

3 Sed contraria opinione imò appellacioni deferendum esse a sententia lata per judicem super reductione, esseque in ejus executione ea pendente supercedendum, subscripsere Bald. in l. 1. C. ne liceat 3. provocare n. 10. Paul. Castr. & Immol. Alexand. col. penult. & fi. in l. 1. ff. de legat. Immol in l. publicorum col. 4. de public. judic. idem Immol. in c. quinta vallis, n. 3. 6. de jur. jur. Vitalin. in tract. clausa, ubi agit de reductione ad arbitrum boni viri, c. fin. ad fi. dicens, ita senatum determinasse Baptif. de Sancto Blasio in tract. de arbit. q. penult. col. pend. Aretin. in c. super his, n. 57. de accusatio & ibi Felin. n. 1. Alex. consil. 106. lib. 3. n. 7. Covarr. qui veriorem dicit lib. 1. variar. c. 12. sub. n. 5. per quem & Alexand. & alios idem dicit Ceval. in commun. opin. 1. tom. quest. 453.

4 Sed quidem Covarr. non firmavit pedes in hac secunda opinione sed sub. d. n. 5. vers. tandem, & seqq. inquit, quod pares sint in hoc casu defensores, & utraque communis, & in vers. seqq. dicit, quod si authorum numerus, & eorum existimatio, professionis nomen, consideranda sunt, non dubitare B. sententiam (hoc est priorem) magis communem esse, siquidem præter ipsum ex veteribus, & junioribus plures magni nominis in iuriis utriusque disciplina, ei potius, quam contraria accessisse, & in vers. seq. dicit contrariam veriorem esse. Sed nihilominus perplexus manet in resolutione, & electione, ut appareat ex vers. tertio & vers. quarto, maximè quod ipse Covarr. non omnes Doctores, quos nos in prima opinione congettum, recenser, sed non nullos eorum tantum, Bald. in l. 1. C. de is qui pœna nomine, distinguit, quod si judex reductionis læsit in mo-

dico non appelleretur, si autem in magna quantitate, appellari posset, quem in hoc elii sequuntur, relati ab Additio. Specul. in lib. 2. tit. de app. §. in quibus n. 16. & Alex. in 1. ff. de legat. 2.

Alli autem dixerunt, ut prior opinio procedat quando judex reductionis confirmaverit priorem sententiam: seu arbitramentum, quia tunc in quo confirmaverit secunda sententia priorem, appellatio non sit deferendum, nec executioni insuper supercedendum fecus autem si prius arbitramentum confirmatum non fuerit, quia tunc a judice ut bono viro arbitrante appellatio esse deferendum, quoad utrumque effectum suspensivum, & devolutivum, notat eleganter Immol. in concil. 130. in casu premesso ad fi. Lancelot. Robert. de atten. 2. p. 16. n. 32. tenet Marcus Anton. Blanc. in tract. de comprom. quest. 10. n. 30. ad fi. probat Covarr. in lib. 2. var. d. c. 12. sub. d. n. 5. vers. quarto, ubi dicit, quod si communem opinionem (scilicet B.) admittamus, concedendum est ei locum fore, ubi arbitratoris judicium a judice, ad quem itum est, fuerit confirmatum quod si judex causa reductionis sententiam dixerit adversus eum qui non petierit reductionem, & sic arbitratoris judicium revocaret, sic gravatus hac definitione appellare poterit. sequutus Anton. Blanc. ubi proxime.

Sed nihilominus licet priorem B. opinionem aliquando prævaluuisse, appareat; tamen jam his temporibus Baldi, & sic ut si permitta appellatio a judice adito per viam reductionis tanquam bono viro, siue moderetur arbitramentum, siue conficeret vel infirmaret, & æquitas praxis, & Doctorum concursus, approbat & sequuntur prout ultra superius citatos communem & æquorem esse testantur Alexand. consil. 106. viso themate col. 2. lib. 3. & ex Alex. & Boëri. idem dicit Scaccia de appell. 17. lim. 14. n. 3. & magis communem dicit ex Villalob. in errario commun. opin. lib. 6. verb. reductionis. Additionat. ad paet. Papiens. in forma libelli quo agitur ad pœn. in gloss. nec reductionis sub. n. 9. in litera A. in verbo contrario fol. 461. sequitur etiam Menoch. consil. 217. astimaverim n. 29. & 30. l. 3. & inconstanter ponit hanc opinionem Nicell. tract. de concord. gl. concord. 6. fall. 12. 14. fol. 192. obiter etiam hanc opinionem sequitur Scaccia l. 1. tr. causar. civil. & crimin. c. 2. sub. n. 456. hanc opinionem esse veram, & observatam atque approbatam in regno Francia testatur Additio. ad Alex. d. consil. 106. sub. n. 6. litera B. & in verbo appellatio, & ut magis communem referat, & sequitur Magon. in decis. Lucen. 37. lib. n. 4. ubi dicit procedere maximè, si feratur sententia ad favorem ejus qui, petit reductionem. Et hanc opinionem ut probabiliorum sequitur Fachin. controver. juris, l. 8. c. 96. per tot. quoniam acutè examinat, & hinc inde fundamenta referens, perpendit, & contrarii satisfacit, videndus; sequitur etiam Bene intend. dec. 3. 5. per totam, ubi etiam recitat opinionibus pro utraque parte dicit hanc magis communem, quam etiam videtur sequi (licet confusè) Cardin. Tus. tract. concil. litera A. concl. 4. 14. per totam, & post Parisium. & Afflictum, idem, licet obiter, tenet Marques. de commis. à laudo. & relat. 1. p. c. 17. n. 23.

Quid autem jure regio noviter sit inductum, omnino vide l. 4. tit. 21. lib. 4. recipil. Covarr. ubi proxime, n. 6. Avend. in c. prætor. c. 1. à n. 26. Aviles verbo execut. c. 1. n. 9. & 2. 6. in capit. prætor. Orosius in l. de quibus, n. 87. ff. de legib. Gutier. in l. nemo potest, q. 7. à n. 417. cum seqq. de legat. 1. Casil. in l. 64. Tauri n. 75. Olan. litera S. n. 9. Paz. in præx. I. tom. p. 4. n. 4. & 5. c. 1. & e. 3. num. 20. & 21. Roder. Xuar. in repet. l. post. rem. notat. 8. in §. est & alius casus, apud quos quid jure Regni sit introducendum, videbis, & latè gl. l. 1. fi. tit. 4. p. 3. & l. 5. tit. 2. p. 1. verbo, des juicios, & alios citat Valdes in addit. ad Roderi. Xuar. ubi proxime.

Hactenus diximus de sententia judicis, ad quem itum

itum est per reductionem ut bonum virum super judicio arbitratoris; nunc querendum, quid pendente ipsa reductione, & non obstante: an possit executioni demandari arbitratorum judicium. In quo articulo quinque reperiuntur diversæ opiniones, ea tamen receptissima est, & amplectenda: ut reductione pendente ad judicem ut bonum virum, non sit facienda execuſio laudi, ita tenet Bal. in l. tale pactum. §. qui provocavit col. fin. in penult. quest. ff. de paet. tenet etiam Abb. contra Card. in c. quinta vallis n. 41. de ju. ejur. Socin. consil. 27. col. pen. l. 4. veriorem dicit Marant. de ord. jud. 3. part. 6. p. prin. in actu 5. sub n. 110. Philip. Franc. in c. dilectio n. 30. de appell. sequitur Lancel. de atten. 2. p. cap. 16. n. 10. & seqq. cum quo transit, & sequitur in ampliationibus, & limitationibus (ut assulet transcribendo.) Scaccia de appell. quest. 17. lim. 4. à n. 6. sequitur Boëri. decis. 274. à n. 24. ubi de stylo servari testatur Lanfr. dec. 5. 1. incepit arbitramentalis. Alexand. consil. 43. quia subtiliter, n. 9. lib. 6. & in consil. 119. queritur ergo, n. 17. cod. lib. Parisi. consil. 46. sat. conclusio. num. 6. lib. 1. Gallelius de obligatione in forma Camera q. 3. 4. p. obliga. in forma Cam. n. 5. & seqq. Grat. consil. 118. videtur n. 19. lib. 2.

11 Quæ opinio nostro jure Regio alterata est per text. in c. 1. 5. tit. 21. lib. 4. recip. ubi postquam à ptn. dedit for. man exequendi arbitratoris sententiam; in hac inquit:

Tsi la otra parte biviere reclamando o reclamare o pedido, o pidiero relation y albedrio deven varon o hecho o bizierto de nullidad, o por otro remedio o recurso alguno, si la tal sentencia arbitraria fuere confirmada por el Presidente y Oidores que de la tal sentencia confirmatoria no aya mas supplicacion ni nullidad ni oro remedio alguno, pero si per juez inferior fuere confirmada, que pueda appear para ante el Presidente y Oidores para que sentencien en ello, y si fuere confirmada, no aya mas gredo, y si fuere revocada por el Presidente y Oidores de la tal sentencia revocatoria se pueda supplicar para ante ellos mismos, quedando en su fuerça la ejecucion hasta que se de sentencia en revisa, &c.

12 Quæ conclusio multipliciter limitatur, scilicet, quando aliud sit contactum inter partes, ut arbitramentum habent executionem paratum, vel id sit ab aliquo statuto inductum, & de aliis pluribus videndum Lancel de atten. 2. p. 1. cap. 16. à n. 2. usque ad fin. quem etiam transcriptis in omnibus Scaccia ubi proxime.

13 Sed illud non omitto, quod si executio arbitramentti petatur, antequam redactus ejus ad arbitrium boni viri, hoc est, judicem, si petita quia tunc redactus subsequens non impedit executionem præcedentem, ita Joan. de Imol. in consil. 130. in casu præmisso col. 2. sub. n. 7. ad notat in l. sed si ante ff. de except. & de per in autb. que supplicatio C. de precib. Impera offerent, optimè per Lancel. ubi proximo n. 46. cum seqq.

14 Hæc tamen haec tenus a nobis dicta procedunt in arbitramento, & in arbitratoribus, a quorum sententia non licet regulariter appellare; sed redactus peti ad arbitrium boni viri, l. Societatem §. arbitrorum, ff. pro socio, & ibi B. & ceteri, c. quinta volta, cum sua materia de jurejur. quia si datur in ea homologatio, & approbatio tacita, nisi per triginta annorum spatium, nam intra ipsum quando cunque redactus peti potest, plurimos in id congregari comprobant Marant. de ord. jud. tit. de appell. à n. 110. & præcipue à n. 112. & n. 260. Cornelius consil. 17. & conf. 177. & alios allegat. Ceval. in contra 16. commun. q. 89. n. 2. sed hodie hæc redactus debet fieri intra decem dies, ex l. 3. 5. tit. 4. p. 3. ibi, y si callasse hasta 17 diez dias, despues que fuese dada la sentencia, &c. quæ fuit opinio Speculatoris in titul. de arbitris §. sequitur, vers. sed intra quod tempus; plures allegat in comprobatione Ceval. ubi proxime n. 3. latè disputat, & examinat Fachineus controv. jur. lib. 8. c. 95. per torum. ubi viriliter defendit post alios, etiam jure communis redactionem petendam esse intra decem dies, allegat text. quem

Salgado de Prost. Reg. Q. 9. 24

fecit expressum in l. penult. C. de arbitris, quem vide etiam & latè ed. lib. 8. controv. 94. varias referunt opiniones ad illam questionem, coram quo judice sit petenda redactio, Ceval. etiam ubi suprà n. 7. eas etiam recenset Scacia de appell. quest. 17. lim. 4. n. 5. (neutrā tamen elegit) eas etiam refert Fossan. decis. 4. & sic illum terminum decem dierum l. regia puto etiam procedere jure canonico, cum nihil specialiter in eo sit dispositum in oppositum, maxime cum jure communis secundum magis veram opinionem, ut per Fachineum sit in dictum juxta ea quæ latè dixi 1. p. c. 2. §. 3. 4. n. 14. Quid autem sit dicendum à sententia arbitri, an ab ea appellacioni non deferens vim faciat, in quo brevis est dicendum, quod licet jure civili appellari nullo modo possit à sententia arbitri regulariter, quia cum non oriatur ex ea actio appellatione, non est opus, l. 1. ff. de arbitris, & tamen in duobus casibus, quando scilicet, compromissum factum est sine pœna, & sententia arbitri est homologata expresse (hoc est approbata per partes) cui se subscripterunt, item & quando tacite, scilicet per lapsum decem dierum, sententia arbitri executioni demandatur, text. in l. cum antea per tot. C. de arbitris l. fi. tit. 4. p. 3. ubi Greg. in gl. las partes, idem esse, si compromissum sit pœnale, declarat bene Roderic. Xuar. in l. post rem. vers. est alius casus fol. 262. & ejus addit. ff. de re jud. & licet his duobus casibus oritur actio, nihilominus ab ea non appellatur, quia quando sententia arbitri tacite est homologata per lapsum decem dierum, cum non nota sit actio, nisi post illos decem dies, & tunc potest habere locum appellatio, quia sera est, scilicet post terminum, autb. sed hodie C. de appell. c. concertationis de appell. in 6. in expresa autem homologatione, & sic quando est sententia arbitraria subscripta, & probata, jam est translata in rem jud. ex consensu & voluntate ipsarum partium, nec postmodum potest displicere appellans ita probatur in regulis & juribus vulgatis, & etiam ex eo, quia ab acta quem quis approbavit, appellare nullo modo potest, l. ab eo. C. quomodo & quando jud. l. fin. C. de tempor. appell. notat Socin. in consil. 43. col. penul. in 1. vol. Ludo. Rom. consil. 9. in fin. allegans l. ad soluionem C. de re jud. Marant. de ord. jud. 6. p. tit. de appell. n. 306. & in specie & terminis latè Iff. & c. & in terminis probat latè Card. Tusc. pract. conclus. com. 1. lit. A. conclus. 413. per totam ubi post alios de communis opinione testatur, & post Cyn. Bal. Salic. Paul. & alios in l. 1. C. de arbitris, & post Abb. Alex. Marc. Ant. Blanc. & alios tenet Scaccia l. 1. tract. caus. civil. & crimin. c. 2. sub. n. 36. & in fin. & 529. & iterum in tract. de appell. q. 17. lim. 13. n. 1. & seqq. latè Iff. in l. arbitror. n. 1. qui satis cogat, ubi Joan. Orosci. n. 7. latissimè Marant. de ord. jud. 6. p. prin. actu. 2. tit. de appell. n. 259. & ubi à num. 250. cum plurib. seqq. perelegant, ter, & cum maxima distinctione tractat, quando possit appellari à sententia arbitri, ad quem videndum omnino se remitto, plures allegat Mencha. de success. creatio. §. 10. n. 5. latè Gutierrez. in repetit. l. nemo potest ff. de legat. 1. à n. 417. cum seqq. ubi tractat, quod hodie jure Regio sit depositum ultra Doctores Regnicol. à nobis superius allegatos vers. quid autem jure Regio, & c. n. 9.

Tamen jure canonico aliud est dicendum, ut appellatione à sententia arbitri interjecta nisi judex deferrat, violentiam facere, certum est, quo cumque pacto etiam nudo factum fuerit compromissum, cum ex eo illo jure actio nascatur à sententia arbitri, cum arbitria redacta sit ad instar judiciorum, l. 1. ff. de arbitris, appellatio utique permititur, glos. in cap. a judicibus 2. qu. 6. verbo ordinarii in princ. & communem dicit Ripa in l. nemo potest num. 9. ff. de legat. 1. Joan. Orosci. in d. arbit. num. 7. & paul. Castr. in l. unam. & postea §. simon. num. 8. ff. de jur. jur. & est magis communis opinio secundum Alexand. in l. ait prætor. in princ. num. 3. ff. de